

PEDAGOGICAL SCIENCES

УДК 378.046-021.66:37.091.33-027.22:001.891

ПІДГОТОВКА МАГІСТРАНТІВ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дем'янюк Наталія Юріївна,
канд. пед. наук, доцент
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
м. Полтава, Україна

Анотація: У статті розкрито особливості підготовки магістрантів до науково-дослідницької діяльності, мету, змістовий складник навчального курсу «Методологія та організація наукових досліджень», визначено загальні, фахові компетентності та очікувані результати навчання, схарактеризовано основні види навчальної діяльності з дисципліни.

Ключові слова: підготовка, магістрант, наукове дослідження, компетентності, методологія, загальна музична освіта.

Сучасне реформування системи освіти в Україні, реалізація основних настанов «Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті», Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років, Концепції розвитку педагогічної освіти тощо актуалізують проблеми загальної музичної освіти, підвищення ефективності освітнього процесу, його забезпечення фахівцями нового покоління, здатними на високому професійному рівні здійснювати навчально-виховну роботу в закладах освіти і культури різних типів, творчо мислити, самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися в науково-інформаційному просторі, володіти досвідом наукової діяльності. Особливо це стосується здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти,

адже освітніми програмами їх підготовки передбачено обов'язкове виконання науково-дослідницької кваліфікаційної роботи.

Майбутні вчителі музичного мистецтва, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Музичне мистецтво)» в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка, проходять підготовку до здійснення наукового дослідження в межах обов'язкової навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Її мета – опанування методології, методів та логіки наукових досліджень; підготовка магістрантів до організації наукового мистецько-педагогічного дослідження та оформлення його результатів згідно з вимогами академічної доброчесності.

У результаті вивчення курсу формуються загальні компетентності: здатність утверджувати гуманістичні ідеали, демократичні цінності й традиції України, володіти гнучким способом мислення, який дає можливість зрозуміти й розв'язати проблеми та завдання професійної діяльності; здатність володіти практичними способами пошуку, аналізу й обробки наукової та професійної інформації, формувати ресурсно-інформаційні бази для здійснення практичної роботи в різних сферах професійної діяльності; здатність здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду та розуміння суті педагогічних явищ і процесів, критично аналізувати й оцінювати сучасні педагогічні та мистецькі явища, генерувати нові ідеї під час вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем. Серед фахових компетентностей: здатність володіти системою педагогічних категорій з метою вирішення дослідницьких і практичних завдань, вільно оперувати категорійно-понятійним апаратом педагогіки та психології загальної середньої та позашкільної освіти та методами педагогічних досліджень, здійснювати актуальне наукове дослідження з проблем загальної музичної (мистецької) освіти; здатність до реалізації провідних положень теорії та методики мистецької освіти у закладах позашкільної освіти; здійснювати методичний супровід освітньої діяльності в організаціях, які опікуються проблемами

загальної музичної (мистецької) освіти; здатність володіти науково-теоретичними основами організації, реалізації та контролю загальної музичної (мистецької) освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

У результаті вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» магістрант має: вміти характеризувати наукове дослідження як форму здійснення і розвитку науки, визначати сутність методології наукового пізнання, філософських, загальнонаукових і конкретнонаукових методів дослідження; володіти методологічним інструментарієм обґрунтування, організації, планування та проведення наукових досліджень у галузі мистецької педагогіки з урахуванням гуманістичних, демократичних ідей та етичних принципів; володіти практичними способами пошуку, аналізу та обробки наукової та професійної інформації; вибирати й застосовувати методи дослідження відповідно до його мети й завдань, розуміння суті педагогічних явищ і процесів; оформляти результати наукового мистецько-педагогічного дослідження в різних формах згідно з вимогами академічної доброчесності; виявляти індивідуальний стиль науково-педагогічної діяльності через самоосвіту й самовдосконалення.

Змістовими компонентами курсу є: предмет і сутність наукової діяльності, види та функції наукових досліджень; методологія досліджень, методи наукових досліджень, їх класифікація; філософсько-методологічні проблеми мистецької педагогіки; робота з інформаційними джерелами; планування та етапи організації наукового дослідження; критеріальний апарат мистецько-педагогічного дослідження; види та структура наукових праць і рукописів; вимоги до кваліфікаційної магістерської роботи в контексті академічної доброчесності. Основними формами навчальної роботи є лекційні та практичні заняття, під час яких застосовуються різноманітні методи навчання (словесні, наочні, практичні. Серед методів оцінювання: поточне, модульне та підсумкове оцінювання досягнень магістрантів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності на основі Європейської

кредитної трансферно-накопичувальної системи. Засобами діагностики результатів навчання є усне опитування, експрес-опитування, перевірка виконання практичних завдань, перевірка самостійної роботи, тестування тощо.

Серед завдань для самостійної роботи з курсу: опрацювання конспектів лекцій; опрацювання основної та додаткової літератури за темою; складання таблиці наукових методів дослідження, структури своєї кваліфікаційної роботи. Вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» сприятиме успішній підготовці магістрантів до науково-дослідницької роботи.